

INGEKOMEN

- 6 MEI 2026

PER AANGETEKENDE POST

Gemeente Hardenberg
College van burgemeester en wethouders
Postbus 500
7770 BA Hardenberg

Tevens per e-mail omgevingsloket@odijsselland.nl

Datum: 5 mei 2026
Zaaknummer: 1174116
Betreft: zienswijze - ontwerpbesluit omgevingsvergunning milieu oprichten pluimveestall Berkte Rondweg 2, Ane

Geachte burgemeester en wethouders,

Wij hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit voor het oprichten van een pluimveestall aan de Berkte Rondweg 2 in Ane. Het gaat over de omgevingsvergunning milieuactiviteit voor de uitbreiding van de kippenstal van Ane Pluimveebedrijf B.V., die is aangevraagd op 3 september 2024. Over de ontwerp-omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit hebben wij ook onze zienswijze gegeven.

Wij wonen direct tegenover de kippenstal, aan de Berkte Rondweg 1, en maken ons grote zorgen over de extra geur-, vliegen- en fijnstofoverlast door de voorgenomen uitbreiding. In 2018 zijn wij hier komen wonen, toen werden er 38.000 kippen gehouden. Wij zijn ons ervan bewust dat enige mate van hinder zal moeten worden geaccepteerd. Inmiddels lopen er echter in dezelfde stal 46.650 kippen en nu voorziet het ontwerpbesluit in een uitbreiding naar 88.900 kippen. Het aantal kippen neemt met 42.250 toe en verdubbelt dus nagenoeg. Daarnaast heeft het bedrijf aangegeven de oude stal af te breken en daar ook weer een nieuwe stal te bouwen met mogelijk nog meer kippen.

De voorgenomen uitbreiding, die het ontwerpbesluit mogelijk maakt, is onaanvaardbaar. Volgens ons kan de omgevingsvergunning dan ook niet worden verleend. Waarom dat is, lichten wij hierna toe.

Geur-, vliegen- en fijnstof overlast

Wij ondervinden al geruime tijd geur-, vliegen- en fijnstofoverlast van de bestaande pluimveehouderij en hebben hiervan herhaaldelijk melding gemaakt, eerst bij het bedrijf zelf en vervolgens bij de Omgevingsdienst Overijssel. De overlast is structureel van aard en heeft een directe negatieve invloed op ons woon- en leefklimaat.

Gelet op de korte afstand tot woningen, de nabijheid van de bebouwde kom (circa 400 meter) en een basisschool op circa 600 meter, vinden wij de uitbreiding onaanvaardbaar. Wij maken ons zorgen over de effecten op ons woongenot, onze gezondheid en de volksgezondheid in het algemeen.

De GGD adviseert om binnen 250 meter van een pluimveehouderij geen woningen te situeren. In de huidige situatie bevinden zich echter circa 12 woningen binnen deze afstand, hetgeen de gevoeligheid van de omgeving onderstreept.

De geuroverlast is momenteel zodanig dat deze af en toe binnenshuis waarneembaar is; het komt voor dat wij in de nacht in bed liggen en de geur van de kippen duidelijk ruiken. Dit is een ernstige aantasting van ons wooncomfort. Ook is sprake van vliegenoverlast. Wij zijn genoodzaakt een gespecialiseerd bedrijf in te schakelen om onze woning periodiek te laten behandelen tegen vliegen. Deze problematiek speelt al langer in de omgeving en heeft in het verleden ook bij andere omwonenden tot klachten en discussies met de pluimveehouder geleid. De overlast is daarmee niet incidenteel, maar structureel.

Verder ervaren wij hinder van fijnstof. Om de luchtkwaliteit binnenshuis enigszins te waarborgen, hebben wij in alle slaapkamers luchtzuiveraars geplaatst. Dit onderstreept dat de uitstoot van het bedrijf nu al merkbare gevolgen heeft voor de directe leefomgeving.

De aanwezigheid van een zogenoemde “wintergarten” (overdekte uitloop) verergert de overlast. Deze is aan de straatzijde grotendeels open, waardoor geur en stof zich gemakkelijk naar de omgeving verspreiden. De nieuwe stal zal eveneens van een dergelijke voorziening worden uitgerust, wat naar verwachting zal leiden tot een verdere toename van de hinder.

Ondanks eerdere gesprekken en toezeggingen van het bedrijf zijn effectieve maatregelen uitgebleven. Zo is slechts zeer beperkt beplanting aangebracht, die geen wezenlijke afscherming biedt, en is onduidelijk of toegezegde maatregelen zoals een gesloten mestopslag daadwerkelijk worden gerealiseerd. De bestaande situatie veroorzaakt reeds overlast; een uitbreiding van het bedrijf zal deze problemen naar verwachting verder verergeren en structureel maken.

De huidige geur-, vliegen- en fijnstofoverlast is reeds onaanvaardbaar en leidt tot een ernstige aantasting van het woon- en leefklimaat. Gelet op de bestaande situatie en de beperkte effectiviteit van maatregelen, zal de voorgenomen uitbreiding leiden tot een verdere verslechtering. De uitbreiding is daarom niet aanvaardbaar. De omgevingsvergunning kan dan ook niet worden verleend.

Niet voldaan aan de geurnorm

Wij menen dat niet wordt voldaan aan de geurnorm, omdat de geurbelasting onjuist is bepaald en is gebaseerd op een onjuiste afstandsbeplanning.

De geuremissie verdubbelt ten opzichte van de vergunde situatie (16 mei 2024), van 15.861 naar 30.226 OUE/s.¹ De maximale geurbelasting (norm) op een geurgevoelig object, zoals onze woning, is vastgelegd in artikel 3 van de Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Hardenberg en bedraagt voor ons perceel (omgeving kern Ane) 8 ouE/m³. In het ontwerpbesluit wordt uitgegaan van een geurbelasting van 4.9-7.6 ouE/m³ en daarmee geconcludeerd dat wordt voldaan aan de norm.² De berekening is echter onjuist, omdat is uitgegaan van een afstand van 115 meter. Dit is niet representatief voor de werkelijke situatie.

De afstand tussen het agrarisch bouwvlak en ons perceel bedraagt circa 50 meter en de afstand tot onze woning circa 80 meter. De geurbelasting is direct afhankelijk van de afstand tot de emissiebron, hoe kleiner de afstand, hoe hoger de concentratie geurstoffen op het immissiepunt. Door uit te gaan van een te grote afstand wordt de geurbelasting onderschat en kan niet worden geconcludeerd dat aan de geurnorm is voldaan.

Als wordt gerekend met de werkelijke afstand, zal de geurbelasting hoger uitvallen en de norm van 8 ouE/m³ overschrijden. Er is niet aangetoond dat aan de geurnorm wordt voldaan. De omgevingsvergunning kan daarom niet worden verleend.

Niet voldaan aan de emissiegrenswaarden

Wij menen dat de uitbreiding niet kan voldoen aan de emissiegrenswaarden die gelden voor ammoniak en fijnstof. De beoordeling is onvolledig en onjuist, omdat de emissie uitsluitend per afzonderlijke stal is getoetst gelet op de Aanmeldnotitie mer-beoordeling van het adviesbureau Hoeve die bij de aanvraag is gevoegd.

Het uitgangspunt is dat stallen voor landbouwhuisdieren, zoals kippen, emissiearm moeten zijn (paragraaf 4.82 Bal). Voor legkippen gelden de volgende emissiegrenswaarden (artikelen 4.820 en 4.822 Bal).

- Voor bestaande stallen van vóór 1 juli 2015 een maximale emissiewaarde van 0,125 kg NH₃ p.d.p.j.;
- Voor nieuwe stallen vanaf 1 juli 2015 een maximale emissiewaarde van 0,068 kg NH₃ p.d.p.j.;
- Voor nieuwe stallen vanaf 1 januari 2020 een maximale emissiewaarde van 0,068 kg NH₃ p.d.p.j. en 46 gram PM10 voor volièrehuisvesting (30% reductie);

Uit de Aanmeldnotitie mer-beoordeling bij de aanvraag volgt per stal de volgende emissie.³

¹ Ontwerpbesluit, p. 17.

² Ontwerpbesluit, p. 34.

³ Hoeve advies, Aanmeldnotitie mer-beoordeling, 12 augustus 2024 (update 19 maart 2026), p. 7.

Stal 1: ammoniak 0,0336 – 0,042 kg NH₃ p.d.p.j. (afhankelijk van leeflaag), fijnstof 52 – 65 gram PM10 (afhankelijk van leeflaag).

Stal 2: ammoniak 0,044 kg NH₃ p.d.p.j., fijnstof 29,95 gram PM10.

Volgens het ontwerpbesluit voldoet de bestaande stal (stal 1), opgericht vóór 1 juli 2015, aan de emissiegrenswaarde en voldoet de nieuw op te richten stal (stal 2) aan de emissiegrenswaarde.⁴ Deze benadering miskent volgens ons echter de milieubelastende activiteit als geheel. De uitbreiding met stal 2 leidt tot een toename van het totaal aantal kippen, nagenoeg een verdubbeling, en daarmee tot een veel hogere emissie van ammoniak en fijnstof. De emissieprestatie van stal 1 blijft volgens ons relevant bij uitbreiding. Hoewel stal 1 als bestaande stal een ruimere emissiegrens kent, kan deze niet buiten beschouwing worden gelaten bij de beoordeling van de milieubelastende activiteit, de totale emissie na realisatie van stal 2 die het ontwerpbesluit mogelijk maakt. Door de combinatie van een bestaande en nieuwe stal ontstaat een nieuwe bedrijfssituatie die integraal moet worden getoetst.

In de nieuwe situatie ontstaat een ammoniak uitstoot van 0,1196 kg NH₃ p.d.p.j. (0,0336 + 0,042 + 0,044). Daarnaast is van belang dat voor fijnstof (PM10) weliswaar voor bestaande stallen nog geen directe emissiegrenswaarde geldt, maar dat betekent niet dat deze emissies irrelevant zijn bij de beoordeling van de aangevraagde uitbreiding. De bestaande PM10-emissie is fors (52 – 65 gram) en neemt door de uitbreiding van stal 2 aanzienlijk toe (29,95 gram), en dient daarom te worden meegenomen in het kader van een zorgvuldige besluitvorming. In het landelijk Sectorplan Aanpak van de pluimveesector voor reductie van de emissie van fijnstof PM10⁵ wordt expliciet gestuurd op reductie per bedrijf en per stal. Dit onderstreept dat een integrale benadering het uitgangspunt is.

Wanneer de emissies van zowel stal 1 als stal 2 in samenhang worden beschouwd, kan niet worden geconcludeerd dat aan de emissiegrenswaarden wordt voldaan.

De omgevingsvergunning kan daardoor niet worden verleend.

Aantoonbare gezondheidsrisico's

Wij maken ons ernstige zorgen over de gezondheidsrisico's die de uitbreiding van het pluimveebedrijf met zich meebrengt. Het bouwvlak van het agrarisch perceel ligt op circa 80 meter tot de gevel van onze woning. Ons perceel, met onze tuin, ligt nog veel dichterbij namelijk 50 meter.

Uit diverse onderzoeken binnen het domein van de Volksgezondheid, waaronder het IVG-onderzoek ("Intensieve Veehouderij en Gezondheid") en het VGO-onderzoek ("Veehouderij en Gezondheid Omwonenden"),⁶ blijkt dat omwonenden van pluimveehouderijen een verhoogde kans hebben op luchtwegklachten, waaronder longontsteking. Per pluimveebedrijf binnen 1 km is de kans op longontsteking voor een omwonende 11% hoger dan voor mensen die verder van een pluimveebedrijf wonen in het onderzoeksgebied, over de periode 2009-2013.⁷ De Gezondheidsraad heeft, in reactie op de onderzoeken, in 2018 bevestigd dat mensen in de nabijheid van veehouderijen wonen vaker luchtwegklachten hebben en nadrukkelijk geadviseerd om emissies van fijnstof en ammoniak zoveel mogelijk te beperken.⁸

In het ontwerpbesluit is niet gemotiveerd waarom, ondanks deze wetenschappelijke aanwijzingen en het voorzorgbeginsel, een aanzienlijke uitbreiding (verdubbeling) van de pluimveehouderij op slechts enkele tientallen meters van ons perceel aanvaardbaar zou zijn. De gestelde reducerende maatregelen in de Aanmeldnotitie mer-beoordeling van het adviesbureau Hoeve⁹ zijn onvoldoende om de gezondheidsrisico's voor omwonenden adequaat te beperken en komen bovendien niet terug in het ontwerpbesluit.

De gestelde reducerende maatregelen zijn onvoldoende om de gezondheidsrisico's voor omwonenden adequaat te beperken. De onderbouwing richt zich voornamelijk op relatieve emissiereducties per stal of per techniek, maar miskent

⁴ Idem, p. 7 en 8.

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/02/02/bijlage-2-sectorplan-aanpak-van-de-pluimveesector-voor-reductie-van-de-emissie-van-fijnstof-pm10>.

⁶ IRAS Universiteit Utrecht, NIVEL, RIVM, *Mogelijke effecten van intensieve-veehouderij op de gezondheid van omwonenden: onderzoek naar potentiële blootstelling en gezondheidsproblemen*, 7 juni 2011 en RIVM, *Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (aanvullende studies). Analyse van gezondheidseffecten, risicofactoren en uitstoot van bio-aerosolen*, 16 juni 2017.

⁷ <https://www.rivm.nl/ggd-richtlijn-mmk-veehouderij/maatregelen-overzichten-ruimtelijke-indeling/overzicht-gezondheidseffecten-omwonenden>.

⁸ Gezondheidsraad, *Gezondheidsrisico's rond veehouderijen: vervolgdadvies*, nr. 2018/04, Den Haag, 14 februari 2018.

⁹ Hoeve advies, *Aanmeldnotitie mer-beoordeling*, 12 augustus 2024 (update 19 maart 2026), p. 21.

de relevante beoordeling van de feitelijke (absolute) toename van emissies en de gevolgen daarvan voor de leefomgeving. Hierna lichten wij toe waarom dat volgens ons zo is.

Dat het gebruik van ammoniak reducerende stalsystemen weliswaar leidt tot lagere ammoniakemissies per dierplaats, betekent niet dat de gezondheidsrisico's afnemen. Hoewel de ammoniak reducerende stalsystemen de emissie per dier mogelijk verlagen, neemt door de uitbreiding (verdubbeling van het aantal dieren) de totale uitstoot toe. Ammoniak draagt via atmosferische processen bij aan de vorming van secundair fijnstof (PM_{2,5} en ultrafijnstof). Een reductie per dier is daarom alleen relevant als ook de totale emissie afneemt.

Dit geldt ook voor fijnstof (PM₁₀). Ondanks toegepaste technieken (zoals strooiselschuif en droogtunnel) neemt de fijnstofemissie toe van 2.729,03 kg naar 3.964,84 kg PM₁₀ per jaar. De genoemde reducties beperken dus slechts de toename, maar voorkomen deze niet. Per saldo is sprake van een verslechtering van de luchtkwaliteit.

Bovendien zijn er onzekerheden. Niet alle technieken zijn erkend of voldoende geborgd. Niet alle technieken worden volledig toegepast (onderste leeflaag zonder strooiselschuif). Verder is het vooruitzicht dat pas vanaf 2028 aanvullende reducties zullen worden gerealiseerd zoals in de aanmeldnotitie wordt opgemerkt,¹⁰ niet relevant voor de beoordeling van de huidige aanvraag. Integendeel, daarop kan niet worden gewacht.

De uitbreiding leidt, ondanks gestelde relatieve reducties per dier of per techniek, tot een aanzienlijke toename van de totale emissies en daardoor tot een hogere blootstelling voor omwonenden. Gelet op de korte afstand tot ons perceel en woonhuis en de aantoonbare gezondheidsrisico's kan niet worden geconcludeerd dat er sprake is van een aanvaardbare leefomgeving.

De omgevingsvergunning kan daarom niet worden verleend.

Niet voldaan aan de best beschikbare technieken

Wij constateren dat het bedrijf onder de werkingssfeer van de Richtlijn industriële emissies valt, zoals ook in het ontwerpbesluit is vermeld.¹¹ Op grond hiervan zijn de BBT-conclusies (best beschikbare technieken) onverkort van toepassing. Het document waarin het bedrijf inzichtelijk maakt op welke wijze aan deze BBT-conclusies zou voldoen, zien wij niet terug in de ter inzage gelegde stukken. Daardoor is de aanvraag onvolledig en niet toetsbaar op dit essentiële onderdeel.

Over het aspect geur merken wij het volgende op. In het ontwerpbesluit wordt gesteld dat er geen sprake zou zijn van een verslechtering van de milieukwaliteit bij omliggende woningen ten opzichte van de vergunde situatie. Deze conclusie kunnen wij niet volgen, gelet op de voorgenomen substantiële uitbreiding – nagenoeg verdubbeling – van het aantal dieren.

Daarnaast komt de beoordeling van de toepassing van de BBT ons onjuist voor. In het ontwerpbesluit is uitsluitend gekeken naar de beoogde nieuwe situatie,¹² waarbij is geconcludeerd dat alle stallen in de beoogde situatie voldoen aan de geldende emissie-eisen. Er is echter nagelaten om de bestaande situatie zelfstandig te toetsen aan de BBT-conclusies.

Een bestaande stal die niet voldoet aan de huidige BBT-eisen kan niet als uitgangspunt dienen voor een uitbreiding waarbij het aantal dieren aanzienlijk toeneemt. Bestaande rechten kunnen namelijk niet worden gehandhaafd en als referentie worden gebruikt, als zij niet langer voldoen aan de actuele milieunormen. Het bevoegd gezag heeft in dat geval de verplichting om de vergunning te actualiseren (of in te trekken) en te waarborgen dat het bedrijf als geheel voldoet aan de BBT.

Door uitsluitend uit te gaan van de nieuwe situatie, zonder te beoordelen of de bestaande situatie nog wel aan de BBT-conclusies voldoet, kan niet worden geconcludeerd dat het bedrijf straks aan de BBT-eisen kan voldoen. De aangevraagde uitbreiding kan daarom niet worden toegestaan.

De omgevingsvergunning kan dan ook niet worden verleend.

Ten onrechte geen milieueffectrapport

Wij menen dat er voor de uitbreiding van het pluimveebedrijf ten onrechte is volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling en geen milieueffectrapportage is opgesteld.

¹⁰ Idem, p. 21 en 22.

¹¹ Ontwerpbesluit, p. 34.

¹² Idem.

Gelet op de ligging in een overwegend agrarisch gebied met meerdere veehouderijen in de directe omgeving, zoals Wolters pluimveebedrijf, Wenker pluimveebedrijf, Melkveebedrijf Reinders en Van den Berg Pluimveebedrijf, had een integrale beoordeling van cumulatieve milieueffecten moeten plaatsvinden. Door het ontbreken van een volwaardig m.e.r. zijn de gezamenlijke effecten van geur, fijnstof, ammoniak en stikstofdepositie niet voldoende in beeld gebracht. Daardoor is niet uitgesloten dat sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen. De omgevingsvergunning kan daarom niet worden verleend.

De omgevingsvergunning is onuitvoerbaar

De omgevingsvergunning is onuitvoerbaar omdat nu al duidelijk is dat een omgevingsvergunning voor Natura 2000 activiteit niet zal worden verleend door de provincie Overijssel.

Het aangevraagde project betreft de aanzienlijke uitbreiding van de pluimveehouderij, een activiteit die gepaard gaat met stikstofemissie in de vorm van ammoniak. Voor de stalsystemen die hier gebruikt worden OW 2004.09.V1 en OW 2004.10.V1¹³ gelden ammoniak-emissiefactoren van respectievelijk 0,090 – 0,042 kg KH₃ (Bijlage V van de Omgevingsregeling). Gelet op de rechtspraak over het stalsysteem E5.11 vragen wij ons ook hier af of dergelijke emissiefactoren met de vereiste mate van zekerheid de werkelijke stikstofemissie representeren (o.a. ECLI:NL:RVS:2023:3695 en ECLI:NL:RVS:2023:3689).¹⁴ In die uitspraken is immers geoordeeld dat de emissiefactor voor het stalsysteem E5.11 de feitelijke stikstofemissie onderschatten.

De provincie Overijssel heeft in ieder geval de vergunningverlening voor projecten die leiden tot een toename van stikstofdepositie opgeschort tot 1 februari 2027.¹⁵ Dit betekent dat aanvragen voor natuurvergunning in beginsel niet in behandeling worden genomen dan wel niet worden verleend, als sprake is van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden. De omgevingsvergunning is onuitvoerbaar als voor de uitbreiding van de kippenstal een natuurvergunning nodig is, waarvan nu al duidelijk is dat de provincie Overijssel die niet verleent.

Voorschriften niet afdoende

Wij menen dat de voorschriften niet, althans onvoldoende zijn geborgd in de omgevingsvergunning. De aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften zijn ontoereikend en onvoldoende concreet om de nadelige gevolgen voor het milieu en onze leefomgeving te beperken en te reguleren.

Zo ontbreken voorschriften ten aanzien van het aspect geur. Dit is onbegrijpelijk, nu een pluimveebedrijf naar zijn aard aanzienlijke geur veroorzaakt en de aangevraagde uitbreiding – een verdubbeling van het bedrijf – naar reële verwachting leidt tot een aanzienlijke toename van de geurbelasting op de omgeving. Ten aanzien van het aspect 'gezondheid' is evenmin sprake van regulering. In plaats van het stellen van voorschriften wordt slechts verwezen naar de Aanmeldnotitie mer-beoordeling.¹⁶ Een dergelijke verwijzing volstaat niet en is niet handhaafbaar.

Gelet op de aard en omvang van het project – een verdubbeling van het bedrijf – moeten er specifieke en concrete voorschriften worden gesteld ter beperking van de milieugevolgen, waaronder in ieder geval voor geur en volksgezondheid. Omdat deze voorschriften ontbreken kan de omgevingsvergunning niet worden verleend.

Conclusie

De omgevingsvergunning voor de milieuactiviteit, als ook de bouwactiviteit zoals aangegeven in de zienswijze kan niet worden verleend. Wij verzoeken u vriendelijk om in de besluitvorming rekening te houden met bovenstaande bezwaren en de omgevingsvergunning(en) niet te verlenen.

l, p. 7.
gunningen/.
gverlening-toezicht-en-
en/of%20extern%20salderen.

R BRIEF AANGETEKEND NL

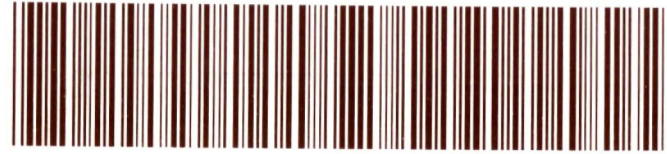
NL Frankering betaald €12,3

32 gr.

215244

D
PostNL
05-05-2026 13:49

NL

3SRPKS673425860

7770BA 500

Overname: 06-May

7770BA
21-May

500
5860

Gemeente Hedenberg
College van burgemeesters en Wethouders
Postbus 500
7770 BA Hedenberg

ZL-G-F

HGV-B 1302/
HGV-B 1930(Z)

